

Berättelser från Tössebäcken

*Berättat av Ragnar Hägg och Karl Jansson under 1980-talet och nedskrivet av Sten Sundberg.
Senare förklaringar har lagts till inom [].*

Ragnar och hans far fiskade på isen och hade åkt ut med en släde på isen till Djupskär. När de var där så kom det en fruktansvärd tjocka så de tappade bort sig helt. De satte av mot land men i Ragnars tycke för långt åt öster. Han övertalade sin far att åka längre västerut, och se - de hamnade rakt på Laxgösen. (Laxgösen är egentligen de små skär som ligger söder om Grönskären)

En gång fick Ragnar en stor ål på 4,2 kg. Den var helt folkilsken och bet honom i tummen så att han fick en blånegel.

Vid Ekströms [Tössebäcksvägen 38, där Ragnar växte upp] fanns en ganska bred brygga där de tvättade mm.

Det fanns ett (+två) hus vid [Tössebäcksvägen 48]. Där bodde Gunnar Åberg.

Vid Hellstadius brygga [vid berget mellan Tössebäcksvägen 48 och 50] fanns en liten badpaviljong som revs för sådär en 20 år sedan.

Det finns ett vrak vid pricken vid Tömmen. [Troligen avses Löva, enligt Fornsök]

Ragnar Hägg ~1976-82

På Stensön bodde en gång en tokig amerikanare. En gång stod han på sin sida av en stor råk med en revolver i handen och skrek: "Den som kommer över råken skjuter jag!"

Ruinen på Fiskholmen är efter en nätbod. (ovisst vem som hade den) Den stod kvar när Ragnar var ung. Där fanns även en liten odling.

Ragnars farfar odlade på Hästuvan.

Ragnar Hägg ~1983-86

Ragnar Häggs pappa hjälpte till på fyrskepp vid Megrund en sommar, troligen under första världskriget.

Karl Sundberg hjälpte Ragnars pappa med tapetsering. Han var även med och byggde "Carl-Peder".

Det var Kallin som stod för byggandet.

Tösse stationshus ska vara byggt av tegel från Vänsbergs tegelbruk.

Kvarnen som ska ha stått mellan [Tössebäcksvägen 31 och 42] fanns troligen på 1800-talet. Ragnar kom inte ihåg den. En gubbe Lindström berättade för Ragnar att han mindes den. Ragnar kom ihåg hur de använde en handkvarn, ca 7cm hög, 70cm i diameter med ett handtag. De malde havre under första världskriget och gjorde plättar. Det var olagligt.

Ragnars pappa hade en mjölsäck och flera sockertoppar när det blev ransonering. Någon officiell person skulle syna vad folk hade i lager för att se hur länge de kunde klara sig på det. Då fick de färre [ransonerings]kuponger.

Gustav i Kila(rne?), Adel och Edvin använde stugan [fiskarkojan] på Grönskären. De låg över när de fiskade.

"Enheta", ett vrak.

"Paul" vid Länsmanholmen köptes "opp rôten", gick med några vedlaster innan den sjönk. [enligt Fornsök finns den på västra sidan av Långudde]

Grundet mellan Stensön och Stora Kalven kallas Mörtegrund.

"Paraplyn", ett skär/grund mellan Sandön och Gullsudden(?).

"Kôvane", vid/sydväst/sydost om Drängholmen.

"Katta", troligen Norra Kattholmen.

Ett grund, "Häggrösa", utanför Länsmanholmen vid Topperud.

"Gäddevika" vid "Mövik". [det finns ett torp, Gäddeviken, väster om Långeviken i Ånimskog, Hängelö]

Det fanns ett "Tössebageri" i Stockholm. Nån Freudenthal hade något att göra med det.
Vid Ris udde, åt norr, fanns en liten smedja vid en liten "kula" vid nätboa. Varvsstapeln fanns där stugan ligger nu. Ekstockar fanns kvar länge.
Första motorbåten på Vänern var Heschels(?), en skeppare från Torsö, Elsas från Otterbäcken. En jolle med en 3-4 hk motor drog fartyget, Man styrde med nån sorts tömmar.
Schyman med "Matilda" var Boströms förste skeppare. [Broströms?]
Ragnar Hägg 1988-07-12

Ragnar Hägg (?) var en gång ute och fiskade på Dalbosjön. Det var alldeles lugnt. Plötsligt fick han syn på något konstigt: En telefonstolpe och ett dass kom sakta glidande över vattnet. Han begrep först ingenting. När det kom närmare såg han vad det var: en liten lastskuta som var så nedlastad av kvarts att det på lite avstånd bara var masten och den lilla förarhytten som syntes.
Ragnar Hägg (troligen) ~1978-84

En fiskare råkade en gång ut för en storm när han var ute på Vänern med sin snipa med kultändarmotor. Vågorna började slå in i båten och eftersom fiskaren hade fullt upp med att styra hann han inte ösa. Vattnet steg oroväckande, men när det nått upp en bit började balanshjulet svepa ut vattnet ur båten.
? 1978-84

När Karl Janssons far bodde i Nösslerud, "han var väl 12-15 år" var han en gång vid Risviken. Ur en jordkula kom då en liten kärring och sa ungefär: "undrar om det är lika trångt i himmelen". Det fanns en takås på stugan [jordkulan]. Spåren finns kvar än idag.

Vid ett berg vid Risviken bodde under Karls fars tid en gubbe som kallades Snôbben [Snobben i Tösse] i ett hus. Vid högvatten kunde han sitta inomhus och meta. Karl hjälpte sin far när de köpt Risviken att ta vara på murarna [från det huset].

Det bodde kvar folk längst på Storön, till 1937. Där fanns det två stugor.

Nätboden på Fiskholmen användes av Karl Larsson som bodde innanför i ???. Han hade varit fyrvaktare på Megrund (enligt Ragnar var han skeppare på ett fyrskepp vid Megrund). Karl visste inte om han hade byggt kojans. [enligt Svenska Fyrsällskapet tjänstgjorde Karl Petter Larsson 1912-1919 som fyrbiträde]

Karl fick en gång följa med sin far till en gubbe för att köpa en ko. De gick in i en liten laggård med en dörr, inte högre än någon meter. Fadern frågade hur hon skulle komma ut och gubben svarade: "Dä går allt bra, ho böjer bare på knäna", och det gick! Sedan gick de in i huset för att betala. Den dörren gick väl hit på mig. (uppskattning 1,30)
Karl Jansson ~1983-85